

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2024/394,

16. jaanuar 2024,

Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta Vahemere üldises kalanduskomisjonis ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus (EL) 2019/869

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 43 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit ühines Vahemere üldise kalanduskomisjoni asutamise lepinguga (edaspidi „GFCMi leping“) nõukogu otsusega 98/416/EÜ ⁽¹⁾. Ka Bulgaaria, Horvaatia, Küpros, Prantsusmaa, Kreeka, Itaalia, Malta, Rumeenia, Sloveenia ja Hispaania on GFCM lepingu osalised.
- (2) Vahemere üldine kalanduskomisjon (GFCM) võtab vastu meetmeid, et tagada GFCMi reguleerimisalas kalavarude pikaajaline säilitamine ja säästev kasutamine ning vesiviljeluse kestlik areng. Sellised meetmed võivad muutuda liidule siduvaks.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1380/2013 ⁽²⁾ on sätestatud, et liit tagab selle, et püügitegevus ja vesiviljelus oleksid keskkonna seisukohast pikaajaliselt jätkusuutlikud ning neid majandatakse sellisel viisil, mis on kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saavutamise ja toiduvarede kättesaadavuse toetamise eesmärkidega. Samuti on selles sätestatud, et liit kohaldab kalapüügi majandamise suhtes ettevaatusprintsipi põhinevat lähenemisviisi ning ühise kalanduspoliitika eesmärk on tagada, et mere bioloogiliste ressursside kasutamise kaudu taastatakse ja hoitakse püütavate liikide populatsioonid tasemel, mis ületab maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saamiseks vajaliku taseme. Lisaks on selles sätestatud, et liit võtab parimate kättesaadavate teaduslike nõuannete põhjal kalavarude kaitse- ja majandamismeetmeid, toetab teaduslike nõuannete ja teadmiste edasiarendamist, lõpetab järk-järgult tagasiheite ja edendab püügimeetodeid, mis aitavad kaasa selektiivsemale kalapüügile, soovimatu saagi võimalikult suurele vältimisele ja vähendamisele ning sellisele kalapüügile, millel on väike mõju mereökosüsteemile ja kalavarudele. Lisaks on määruses (EL) nr 1380/2013 konkreetselt sätestatud, et liit kohaldab neid eesmärke ja põhimõtteid oma kalandusalastes välissuhetes.
- (4) Vastavalt komisjoni teatistele Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Eli elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“, „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – Eli uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ ja „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ on äärmiselt tähtis kaitsta loodust ning panna seisma ökosüsteemide halvenemine ja nende seisundit parandada. Kliimamuutused ja elurikkuse vähenemine ei tohi seada ohtu selliste kaupade ja teenuste kättesaadavust, mida heas seisundis mereökosüsteemid pakuvad kaluritele, rannikukogukondadele ja inimkonnale üldiselt.
- (5) Komisjoni teatistes Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa strateegia plasti kohta ringmajanduses“ osutatakse konkreetsetele meetmetele, mille abil vähendada plastikoguseid ja merereostust ning kalapüügivahendite kadumist merel või merre jätmist. Lisaks on komisjoni teatise Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide

⁽¹⁾ Nõukogu 16. juuni 1998. aasta otsus 98/416/EÜ Euroopa Ühenduse liitumise kohta Vahemere üldise kalanduskomisjoniga (EÜT L 190, 4.7.1998, lk 34).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ (ELT L 354, 28.12.2013, lk 22).

Komiteele „Heas seisundis planeet kõigi jaoks. ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas““ eesmärk vähendada meres leiduva plastprügi kogust 50 % ja keskkonda sattuvat mikroplastikogust 30 %.

- (6) Ühisteatistes Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Suunavõtt kestlikule sinisele planeedile – ühisteatis ELi ookeanide majandamise tegevuskava kohta“ rõhutatakse kui oluline on merekeskkonna elurikkuse kaitse ja säilitamine liidu välistegevuse raames. Liit on kõige silmapaistvam osaline piirkondlikes kalandusorganisatsioonides ja kogu maailma kalandusorganites. Liit edendab seal kalavarude kehtlikkust, soodustab usaldusväärsel teaduslikel nõuannetel põhinevat läbipaistvat otsuste tegemist, tõhustab teadusuuringuid ja parandab nõuetele vastavust.
- (7) Vastavalt järeldustele Vahemere kalanduse jätkusuutlikkust käsitlevast ministrite konverentsist, millel võeti 30. märtsil 2017 vastu Malta MedFish4Ever ministrite deklaratsioon, ja kõrgetasemelisest konverentsist Musta mere kalanduse ja vesiviljeluse teemal, millel võeti 7. juunil 2018 vastu Sofia ministrite deklaratsioon, on liidu GFCMi alaste meetmete puhul kesksel kohal selliste meetmete edendamine, millega toetatakse ja tõhustatakse andmete kogumist ja nende teaduslikku hindamist, ökosüsteemipõhist kalavarude majandamist, koostöö tegemise kultuuri ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi lõpetamiseks, jätkusuutlikku väikesemahulist kalapüüki ja vesiviljelust ning suuremat solidaarsust ja kooskõlastatust.
- (8) 2021. aastal vastu võetud Vahemere ja Musta mere säästvat kalapüüki ja vesiviljelust käsitlevas GFCMi 2030. aasta strateegias integreeritakse ja arendatakse edasi varasemate ministrite deklaratsioonide kohustusi ja prioriteete, keskendudes samas ka meetmetele, mille eesmärk on paremini lahendada üha suuremaid probleeme, nagu kliimamuutused, võõrliigid, reostus kõigis selle vormides ning vajadus vähendada haavatavate liikide tagasiheidet ja juhpüüki ning leevendada nende mõju.
- (9) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel GFCMi koosolekutel ajavahemikuks 2024–2028 võetav seisukoht, kuna GFCMi kaitse- ja majandamismeetmed on liidu jaoks siduvad ja võivad otsustavalt mõjutada liidu õiguse sisu, nimelt nõukogu määruseid (EÜ) nr 1005/2008 ⁽³⁾ ja (EÜ) nr 1224/2009 ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2017/2403 ⁽⁵⁾.
- (10) Praegu on GFCMi koosolekutel liidu nimel võetav seisukoht kehtestatud nõukogu otsusega (EL) 2019/869 ⁽⁶⁾. On asjakohane tunnistada kõnealune otsus kehtetuks ja asendada see uue otsusega, mis hõlmaks ajavahemikku 2024–2028.
- (11) Arvestades kalavarude seisundi muutumist GFCMi reguleerimisalas ja sellest tulenevat vajadust võtta liidu seisukohas arvesse uusi arenguid, sealhulgas uut teaduslikku ja muud asjakohast teavet, mis esitatakse enne GFCMi koosolekuid või nende käigus, tuleks kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 13 lõikes 2 sätestatud liidu institutsioonide vahelise lojaalse koostöö põhimõttega kehtestada menetlused ajavahemikuks 2024–2028 võetava liidu seisukoha igaaastaseks täpsustamiseks,

⁽³⁾ Nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks ning muudetakse määrusi (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1936/2001 ja (EÜ) nr 601/2004 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1093/94 ja (EÜ) nr 1447/1999 (ELT L 286, 29.10.2008, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse liidu kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006 (ELT L 343, 22.12.2009, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2403, milles käsitletakse välispiigilaevastike jätkusuutlikku majandamist ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1006/2008 (ELT L 347, 28.12.2017, lk 81).

⁽⁶⁾ Nõukogu 14. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/869, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel Vahemere üldises kalanduskoomisjonis (GFCM) võetav seisukoht ja tunnistatakse kehtetuks 19. mai 2014. aasta otsus liidu nimel GFCMis võetava seisukoha kohta (ELT L 140, 28.5.2019, lk 84).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCM) koosolekutel, on esitatud I lisas.

Artikkel 2

GFCMi koosolekutel võetava liidu seisukoha iga-aastane täpsustus tehakse vastavalt II lisale.

Artikkel 3

Nõukogu annab I lisas esitatud liidu seisukohale hinnangu ja vajaduse korral vaatab selle komisjoni ettepaneku põhjal läbi hiljemalt GFCMi 2029. aasta koosolekuks.

Artikkel 4

Otsus (EL) 2019/869 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 16. jaanuar 2024

Nõukogu nimel
eesistuja
V. VAN PETEGHEM

I LISA

Liidu nimel Vahemere üldises kalanduskomisjonis (GFCM) võetav seisukoht

1. PÕHIMÕTTED

Euroopa Liit teeb GFCMi raames järgmist:

- a) tagab, et GFCMis vastu võetud meetmed oleksid kooskõlas rahvusvahelise õigusega, eelkõige ÜRO 1982. aasta mereõiguse konventsiooni, ÜRO 1995. aasta piirialade kalavarude ja pika rändega kalade kaitset ja majandamist käsitleva kokkuleppe, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) 1993. aasta kokkuleppe edendada avamere kalalaevade vastavust rahvusvahelistele kaitse- ja majandamismeetmetele ning FAO 2009. aasta sadamariigi meetmeid käsitleva kokkuleppega;
- b) kavatseb rakendada meetmeid ja kohustusi, mis on sätestatud 30. märtsil 2017 Maltal allkirjastatud MedFish4Ever ministrite deklaratsioonis ja 7. juunil 2018 Sofias allkirjastatud ministrite deklaratsioonis, mille eesmärk on eelkõige andmete kogumine ja nende teaduslik hindamine, ökosüsteemipõhise kalavarude majandamise võrgustiku loomine, koostöö tegemise kultuuri välja kujundamine ning ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi lõpetamine, jätkusuutliku väikesemahulise kalapüügi ja vesiviljeluse toetamine ning suurema solidaarsuse ja kooskõlastatuse tagamine Vahemerele;
- c) edendab ÜRO mereõiguse konventsiooni kohaseid eesmarke seoses mere elurikkuse säilitamise ja säästva kasutamisega väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste 15. konverentsi eesmärkide saavutamist, eelkõige seoses merekeskkonna elurikkuse tõhusama kaitsmisega ja maailmamere 30 % kaitsmisega merekaitsealade kaudu;
- d) aitab rakendada Euroopa rohelist kokkulepet kooskõlas nõukogu 23. oktoobri 2020. aasta järeldustega „Elurikkuse kaitseks on vaja võtta kiireloomulisi meetmeid“, nõukogu 10. juuni 2021. aasta järeldustega „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“, eelkõige seoses looduskaitsega, ning nõukogu 19. oktoobri 2020. aasta järeldustega strateegia „Talust taldrikule“ kohta ning suurendab Euroopa osatähtsust maailmas;
- e) tegutseb vastavalt liidu eesmärkidele ja põhimõtetele ühise kalanduspoliitika raames, eelkõige kohaldades ettevaatusprintsipiil põhinevat lähenemisviisi ja määruse (EL) nr 1380/2013 artikli 2 lõikes 2 sätestatud maksimaalse jätkusuutliku saagikusega seotud eesmarke, et edendada ökosüsteemipõhise lähenemisviisi rakendamist kalavarude majandamisel, vältida ja vähendada võimalikult palju soovimatut saaki ning lõpetada järk-järgult saagi tagasiheitmine, minimeerida kalapüügi mõju mereökosüsteemidele ja kalade elupaikadele, võimaldada majanduslikult elujõulise ja konkurentsivõimelise liidu kalanduse edendamise kaudu rahuldav elatustase kalapüügist sõltuvalle elanikkonnale ning võtta arvesse tarbijate huve;
- f) järgib nõukogu 19. märtsi 2012. aasta järeldusi, milles käsitletakse komisjoni teatist ühise kalanduspoliitika välismõõtmekohta;
- g) on kooskõlas nõukogu 13. detsembri 2022. aasta järeldustega rahvusvahelise ookeanide majandamise kohta ohutute, turvaliste, puhaste, tervete ja säästvalt majandatud ookeanide ja mere nimel;
- h) töötab sidusrühmade asjakohase kaasamise nimel GFCMi meetmete ettevalmistusetapis ja tagab, et GFCMi raames vastu võetud meetmed on kooskõlas GFCMi lepingu eesmärkidega;
- i) toetab seisukohti, mis on kooskõlas piirkondlike kalandusorganisatsioonide parimate tavade kohaste seisukohtadega;
- j) taotleb kooskõla ja koostööd liidu poliitikaga, mis moodustab osa kahepoolsetest kalandussuhetest kolmandate riikidega, ja tagab kooskõla muude valdkondade poliitikaga, eelkõige välissuhete, tööhõive, keskkonna, kaubanduse, arendustegevuse ning teadus- ja uuendustegevuse valdkonnas;

- k) seab eesmärgiks luua liidu kalalaevadele GFCMi reguleerimisalas võrdsed võimalused, mis põhinevad samadel põhimõtetel ja normidel, mida kohaldatakse liidu õiguse alusel, ning edendab kõnealuste põhimõtete ja normide ühetaolist rakendamist;
- l) edendab vajaduse korral GFCMi, muude olemasolevate piirkondlike kalandusorganisatsioonide ja piirkondlike merekonventsioonide tegevuse koostööstamist ning koostööd üleilmsete organisatsioonidega nende volituste piires;
- m) edendab muude kui tuunivarusid majandavate piirkondlike kalandusorganisatsioonide koostöömehhanisme, mis sarnanevad tuunikalaga tegelevate piirkondlike kalandusorganisatsioonide nn Kobe protsessile.

2. SUUNISED

Euroopa Liit püüab vajaduse korral toetada järgmiste meetmete võtmist GFCMi poolt kooskõlas selle 2030. aasta strateegiaga:

- a) meetmed, millega edendatakse elurikkuse säilitamist ja taastamist ja toetatakse kalavarude kestlikkust ning kliimamuutuste ja võõrliikidega seotud kaalutluste integreerimist otsustusprotsessi, sealhulgas integreerides majandamiskavadesse piisavad leevendus- ja kohanemismeetmed;
- b) GFCMi reguleerimisala kalavarude kaitse- ja majandamismeetmed, mis põhinevad parimatel kättesaadavatel teaduslikel nõuannetel, sealhulgas lubatud kogupüük ja kvoodid või püügikoormuse reguleerimine GFCMi reguleeritavate vee-elusressursside püügil, millega saavutatakse maksimaalne jätkusuutlik saagikus. Vajaduse korral hõlmavad kõnealused kaitse- ja majandamismeetmed erimeetmeid ülepüügi all kannatavate kalavarude kaitseks, et hoida püügikoormus ja -võimsus kooskõlas olemasolevate kalapüügivõimalustega; pidades silmas määruse (EL) nr 1380/2013 artiklit 29, juhul kui mõne Vahemere kalavaru või kalavarude rühma iga-aastased majandamiskavad on vastu võetud liidu tasandil, tuleks neid võtta arvesse, kui need seonduvad nimetatud määruse artikli 2 lõikes 2 sätestatud maksimaalse jätkusuutliku saagikuse eesmärgi saavutamiseks;
- c) meetmed, mille abil edendatakse andmete kogumist, teadusuuringuid ja teaduspõhiste juhtimisotsuste tegemist, tugevdatakse vastavuskomitee rolli, parandatakse normide järgimist ja korrapäraselt hinnatakse sõltumatult tulemuslikkust; ning edendatakse ka kalandussektori ja teadlaste vahelist koostööd;
- d) meetmed ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks GFCMi reguleerimisalas, sealhulgas ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga tegelevate laevade kandmine sellekohasesse nimekirja ja selle nimekirja kohandamine muude piirkondlike kalandusorganisatsioonide vastavate nimekirjade põhjal, kooskõlas GFCMi ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga võitlemise piirkondliku tegevuskavaga, ning kala ja kalandustoodete parema jälgitavuse meetmed, lähtudes vabatahtlikest püügi dokumenteerimise suunistest;
- e) seire-, kontrolli- ja järelevalvemeetmed GFCMi reguleerimisalas, kooskõlas GFCMi ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga võitlemise piirkondliku tegevuskavaga, et lõpetada ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük, parandades nõuetele vastavust ja nende jõustamist GFCMi raames;
- f) meetmete edendamine, mille eesmärk on tagada liidu ja kolmandate riikide käitajatele võrdsed võimalused GFCMi tasandil seoses uute kontrollieeskirjadega, mida rakendatakse läbivaadatud liidu kalanduse kontrollisüsteemi raames, näiteks väikesemahulise ja harrastuskalapüügi elektrooniline kaugseire ja kontroll;
- g) meetmed, mille abil vähendada püügitegevuse ja vesiviljeluse negatiivset mõju mere elurikkusele ning mereökosüsteemidele ja -elupaikadele, sealhulgas GFCMi lepingu ning ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) avamerel süvamerekalapüügi korraldamise rahvusvaheliste suuniste kohased ohualdise mereökosüsteemide ja kalade oluliste elupaikade kaitsemeetmed GFCMi reguleerimisalas, meetmed soovimatu püügi vältimiseks ja vähendamiseks nii palju kui võimalik, sealhulgas ohualdise mereelurikkuse puhul, ja tagasiheite järkjärguliseks lõpetamiseks;
- h) meetmed, mille eesmärk on vähendada merereostust ja vältida plasti heitmist merre ning vähendada meres leiduva plasti mõju mereelurikkusele ja -ökosüsteemidele, sealhulgas meetmed, millega vähendada hüljatud, kaotatud või muul moel vette sattunud püügivahendite mõju maailmamerrele ning hõlbustada selliste püügivahendite väljaselgitamist ja taastamist, lähtudes FAO vabatahtlikest suunistest püügivahendite märgistamise kohta;

- i) meetmed sellise kalapüügi keelamiseks, mille ainus eesmärk on haiuimed kogumine, ning nõude kehtestamiseks, et kõik haid tuleb lossida ühes tükis koos uimedega;
 - j) meetmed, millega edendatakse kestliku vesiviljeluse arendamist kooskõlas liidu asjaomase õigusega;
 - k) vajaduse korral soovitusel, et asjaomaste alusdokumentidega ettenähtud võimaluste piires edendada Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kalandustöö konventsiooni rakendamist;
 - l) vajaduse korral ühiste seisukohtade arendamine teiste piirkondlike kalandusorganisatsioonidega, eelkõige nendega, kes tegelevad kalavarude majandamisega samas piirkonnas;
 - m) täiendavad tehnilised meetmed, mis põhinevad GFCMi allorganite ja tööühmade nõuannetel;
 - n) MedFish4Ever ministrite deklaratsioonis ja Sofia ministrite deklaratsioonis võetud kohustustega kooskõlas olevad meetmed;
 - o) meetmed, mis on kooskõlas majandusliku, sotsiaalse ja tööhõivealase kasu saavutamise ja toiduvarude kättesaadavuse toetamise eesmärkidega.
-

II LISA

Vahemere üldise kalanduskomisjoni (GFCMi) koosolekutel võetava liidu seisukoha iga-aastane täpsustus

Enne GFCMi iga koosolekut, kui kõnealust organit kutsutakse üles vastu võtma liidule õiguslikke tagajärgi tekitavaid otsuseid, võetakse vajalikud meetmed, et liidu nimel vastavalt I lisas esitatud põhimõtetele ja suunistele väljendatavas seisukohas võetaks arvesse viimaseid teaduslikke ja muid asjakohaseid andmeid, mis on edastatud komisjonile.

Sel eesmärgil ja nimetatud teabele tuginedes edastab komisjon nõukogule või selle ettevalmistavatele organitele piisavalt varakult enne GFCMi iga koosolekut kirjaliku dokumendi, milles esitatakse liidu seisukoha kavandatud täpsustused, et neid arutada ja kiita heaks liidu nimel väljendatava seisukoha üksikasjad.

Kui GFCMi koosoleku käigus, sealhulgas kohapeal, ei ole võimalik kokkuleppele jõuda selles, et liidu seisukohas võetaks arvesse uusi asjaolusid, edastatakse küsimus lahendamiseks nõukogule või selle ettevalmistavatele organitele.